

DATUM	06/2-6-2020
AAN	Commissie BEM
VAN	Rob van Muilekom
DOORKIESNUMMER	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
ONDERWERP	Antwoorden op vragen 1 ^e termijn Statenvoorstel Steunpakket Cultuur en Erfgoed Corona

Inleiding

Afgelopen vrijdag 19 juni heeft u een aanvullend memo ontvangen waarin we de laatste stand van zaken hebben beschreven, aangezien de ontwikkelingen zich op dit moment in hoog tempo opvolgen. In het memo is een deel van de door u gestelde vragen reeds (gedeeltelijk) beantwoord, maar voor de volledigheid geef ik u hieronder per vraag nog een antwoord. Naar aanleiding van uw vragen, hierbij als eerste nog een aantal algemene noties, die bij verschillende vragen terugkwamen of die voor onduidelijkheid hebben gezorgd:

Sporen

Wat voor verwarring kan zorgen zijn de verschillende 'sporen' waarover wordt gesproken; zowel provincie als rijk hanteert deze terminologie. Ter uitleg:

De provincie hanteert 3 sporen:

1. Spoor 1: Het ondersteunen van de cultuur- en erfgoedinstellingen waarvoor we in ons cultuur- en erfgoedbeleid verantwoordelijkheid hebben genomen (o.a. partnerorganisaties).
2. Spoor 2: Het (als Stedelijke Regio Utrecht) samen met het Rijk bijdragen aan de regionale culturele infrastructuur in het kader van de uitvoering de '300 miljoen regeling' van het ministerie van OCW (spoor 3 van het rijk).
3. Spoor 3: Het ondersteunen van 'instellingen van vitaal belang' binnen de regionale infrastructuur voor cultuur en erfgoed in de provincie Utrecht, in samenwerking met gemeenten.

Het rijk (OCW) hanteert 4 sporen (in totaal 320 miljoen):

1. Spoor 1 (190 miljoen): Ophogen subsidies voor instellingen in de BIS (Basis Infrastructuur) en instellingen en festivals die meerjarig worden ondersteund door de 6 rijks cultuurfondsen
2. Spoor 2 (50 miljoen): Verhogen bestaande leenfaciliteit bij Nationaal restauratiefonds voor Rijksmonumenten
3. Spoor 3 (48 miljoen): Budget voor 6 rijks cultuurfondsen voor ondersteuning cruciale instellingen in de keten die vooral in de regio's en steden de culturele infrastructuur dragen, zoals belangrijke gemeentelijke en provinciale musea, (pop-)podia en (film)theaters. Dit is het spoor waarvoor wij als regio in aanmerking komen. Het Rijk bepaalt welke instellingen hiervoor in aanmerking kunnen komen.
4. Spoor 4 (30 miljoen): Verhogen leenfaciliteit bij Cultuur+Ondernemen; t.b.v. cruciale private partijen in de keten, zoals vrije theaterproducenten, commercieel festivals en kunstgaleries

Samengevat: Het provinciale spoor 2 koppelt mee met spoor 3 van het Rijk. Hoe meer middelen provincie en gemeenten bijdragen aan dit spoor, hoe meer geld er vanuit het rijk richting de instellingen in de provincie Utrecht komt. Dit betekent dat er meer geld overblijft van ons eigen steunpakket om andere (regionale/lokale) instellingen te ondersteunen.

Proces

Er zijn veel vragen binnengekomen over de uitgangspunten en de criteria. Sinds eind april zijn wij reeds in nauw overleg met de sector, de gemeenten, de fondsen en het Rijk om gezamenlijk tot een goede en zorgvuldige aanpak voor de sector te komen. We zijn daarin sterk afhankelijk van elkaar. Op dit moment is veel nog onduidelijk en het is te vroeg voor harde criteria, ook omdat we niet alles willen 'dicht timmeren'. Belangrijkste uitgangspunt is in elk geval dat een instelling een bijdrage levert aan de regionale culturele infrastructuur.

Met dit Statenvoorstel neemt u een besluit over het steunpakket en de bijbehorende uitgangspunten op

hoofdpijnen. Deze uitgangspunten zijn leidend bij de verdere uitwerking. Vervolgens worden de volgende stappen genomen, in overleg met de sector en andere partners:

- GS werkt de uitgangspunten verder uit naar beoordelingscriteria en randvoorwaarden.
- GS stelt vervolgens een onafhankelijke adviescommissie in en geeft daarmee de opdracht om op basis van de uitgewerkte criteria en randvoorwaarden een advies uit te brengen. Aan deze adviescommissie nemen naast inhoudelijke experts o.a. ook een bedrijfseconomische en juridische expert deel.
- Op basis van dit advies neemt GS een besluit over de toekenning.

U wordt in september tijdens een informatiebijeenkomst bijgepraat over de stand van zaken en de toekenning van de maatregelen op dat moment.

D66

Onderstaand de schriftelijke vragen van D66 in eerste termijn betreffende steunfonds, agendapunt 2.2 SV steunfonds Cultuur en Erfgoed:

1. U stelt drie sporen voor. Bij spoor twee op pagina 2 schrijft u: "Het (als Stedelijke Regio Utrecht) samen met het Rijk bijdragen aan de regionale culturele infrastructuur in het kader van de uitvoering van de '300 miljoen regeling' van het ministerie van OCW. Volgens de criteria van het Rijk komen hier vooralsnog alleen Utrechtse en Amersfoortse instellingen voor in aanmerking." Is de waarneming van D66 juist dat wij als provincie nu het Rijksbeleid gaan sponsoren? Gaan wij nu met provinciaal geld theaters redden die al ruim subsidie van het Rijk ontvangen? U gaat criteria van het Rijk (OC&W) hanteren. Hoe verhouden zich deze criteria met onze eigen Provinciale criteria?

Antwoord: Deze waarneming is niet juist. Wij sponsoren niet het rijksbeleid, het rijk doet een geste richting de organisaties die niet door het rijk worden gesubsidieerd maar die wel belangrijk zijn voor de regionale infrastructuur. Denk bijvoorbeeld aan Tivoli/Vredenburg, die niet alleen een landelijke maar ook een regionale en lokale functie heeft. Zo komt er extra rijksgeld beschikbaar t.b.v. de Utrechtse cultuursector. Met deze bijdrage zetten wij in op spoor 3 van het Rijk. Naar de overige sporen van het rijk gaat geen provinciaal geld.

Wat betreft de criteria stelt u dat wij de criteria van het Rijk hanteren, dit geldt alleen voor de uitwerking van spoor 2 van het provinciale steunpakket, aangezien er op deze manier meer middelen naar de Utrechtse cultuursector komen. Dat geldt niet voor de uitwerking voor spoor 1 en 3 van het provinciale steunpakket.

2. Op pagina 3 van het Statenvoorstel schrijft u: "Er wordt een voorbereidend onderzoek gestart naar instellingen die mogelijk in aanmerking komen voor het steunpakket. Hoe lang gaat dit onderzoek duren? Wanneer laat u de instellingen weten of ze in aanmerking komen voor het steunpakket? Kunnen instellingen als zij niet in aanmerking komen voor steun bezwaar aantekenen?"

Antwoord: Na de QuickScan die we hebben uitgevoerd, hebben wij een globaal beeld van de schade gekregen. Op basis daarvan, en in overleg met de gemeenten, de fondsen en de culturele sector zijn we tot de conclusie gekomen dat het vanuit onze provinciale rol belangrijk is om een helder kader te stellen op basis waarvan de instellingen een aanvraag kunnen indienen. De uitgangspunten die in het Statenvoorstel worden voorgesteld zijn leidend voor deis uitwerking van dit kader. In dit kader worden voorwaarden en criteria benoemd en wordt duidelijk op welke manier instellingen een aanvraag kunnen doen. Door het stellen van een kader blijven de rollen en verantwoordelijkheden tussen de provincie, gemeenten en instellingen duidelijk. De instellingen en de gemeenten zijn gezamenlijk primair verantwoordelijk voor het voortbestaan van de (boven) lokale culturele instellingen. De provincie is primair verantwoordelijk voor de ondersteunende infrastructuur. Voor het nastreven van onze doelen en ambities ten behoeve van deze infrastructuur is het van belang dat de (boven)lokale instellingen overeind blijven.

In afwachting van het besluit op 8 juli, is vast gestart met de ontwikkeling van het mogelijke kader. Wanneer de staten akkoord gaan met het steunpakket, zullen we een persbericht uit doen waarmee wij instellingen en gemeenten informeren over de uitgangspunten van het steunpakket en de planning voor de uitwerking van het kader. Het klopt dat instellingen bezwaar kunnen indienen wanneer zij niet in aanmerking komen voor steun.

3. De kleinere (regionale) theaters in de gemeenten Houten, Zeist en Veenendaal maken zich grote zorgen over de verdeling van de middelen uit het steunfonds. D66 voelt dat met hen mee. Deelt u de zorgen van

D66? Is het een idee om provinciaal spoor 2 op te splitsen in een sub spoor: grote steden en een sub spoor van dorpen en steden in de regio zoals en wat van toepassing is op theaters in Zeist, Baarn, Houten, IJsselstein, Laren, Woerden, Veenendaal, Nieuwegein?

Antwoord: De zorgen van de regionale theaters zijn bij ons bekend. Er is ook nader overleg geweest met de sector en vertegenwoordigers van deze theaters. Hierin hebben wij de verwarring die was ontstaan op basis van het artikel in het AD over het steunpakket kunnen wegnemen. Voor dit antwoord verwijzen wij u verder graag door naar het antwoord van vraag 1 van uw partij. Een splitsing van het provinciale spoor 2 is daarmee niet nodig. De regionale instellingen zoals in uw vraag benoemd, kunnen in aanmerking komen voor het provinciale spoor 3, wanneer ze voldoen aan de uitgangspunten, voorwaarden en criteria. Regionale spreiding is één van de uitgangspunten in de integrale afweging door de commissie, waar de aanvragen op worden beoordeeld.

4. Kunt u aangeven op basis van de beperkte middelen welke theaters om strategische keuzes die in het Statenvoorstel worden gemaakt het nu al niet gaan redden/worden afgeschaft? Moeten we daar nu al niet duidelijk en helder over zijn om geen verkeerde verwachtingen te wekken?

Antwoord: Zoals geformuleerd in het antwoord op vraag 2 stellen wij het kader op basis van de uitgangspunten. Dit kader bevat voorwaarden en criteria. Op basis van dit kader beoordeelt de commissie de aanvragen en maakt zij een integrale afweging.

5. In de brief van de Stichting Samenwerkende Kasteel Musea Utrecht staat te lezen: "De kasteelmusea willen een beroep doen op het noodfonds om vanaf juni tot – voorlopig – het einde van het jaar 2020 de pool van studenten (ca. 40 – 60) te kunnen bekostigen. Per kasteelmuseum is hiermee een bedrag gemoeid van ca. € 50.000,- en voor POPUP museum Oud Amelisweerd € 10.000,-." U schrijft aanvullende informatie te hebben opgevraagd? Wat wijst deze aanvullende informatie uit?

Antwoord: Bij de eerste raming van de kosten voor het instellen van een pool studenten is uitgegaan van een gemiddelde inzet van studenten per organisatie. Bij nadere verkenning van dit idee kwam naar voren dat de benodigde inzet per museum verschilt. De kasteelmusea zullen daarom op verzoek van de provincie de begroting aanscherpen en toespitsen op de minimaal noodzakelijke inhuur van studenten per kasteelmuseum. Achterliggende gedachte is dat de provincie zoveel mogelijk culturele instellingen wil helpen en haar geld maar één keer kan uitgeven. De Kasteelmusea hebben daar uiteraard begrip voor. De aangepaste begroting is nog niet aangeleverd.

CDA

Tijdens de BEM-bijeenkomsten van 8 en 15 april 2020 is aandacht gevraagd voor onder meer de theaters buiten de gemeenten Utrecht en Amersfoort (zoals bijvoorbeeld theaters in Houten, Woerden, Baarn, Veenendaal, Zeist en Nieuwegein). De Gedeputeerde heeft toen aangegeven ook steun aan theaters in de regio in overweging te nemen.

- In onderhavig Statenvoorstel heeft GS de overweging niet verwerkt, althans deze is er niet duidelijk in terug te lezen. Wat is de reden daarvoor?
- Wat is de reden dat GS kiest voor extra steun aan instellingen die reeds in aanmerking komen voor steun vanuit OCW en stedelijke gemeenten?
- Hoe verhoudt deze keuze zich tot de wens voor een provinciaal/regionaal cultuurbeleid?
- In hoeverre is er nagedacht over een spoor 2a (grote steden) en spoor 2b (theaters/instellingen met een regionale functie) variant?

Antwoord: GS nemen wel degelijk de regionale theaters en andere regionale instellingen in overweging (zie ook de uitgangspunten van het provinciale spoor 3 in het statenvoorstel). Uit uw vraag blijkt de aanname dat wij instellingen zouden steunen die ook al steun krijgen van het Rijk. Dit is een onjuiste aanname. De instellingen die wij willen steunen vanuit het provinciale spoor 2 (wat een uitwerking is van spoor 3 van het rijk) kunnen alleen op steun van het rijk rekenen wanneer wij bijdragen. Onze bijdrage is dus een voorwaarde voor het Rijk om regionale instellingen te steunen. Daarmee doet het Rijk een geste richting de organisaties die niet door het Rijk worden gesubsidieerd maar die wel belangrijk zijn voor de regionale infrastructuur. Het Rijk bepaalt welke instellingen hiervoor in aanmerking kunnen komen. Zo komt er extra rijksgeld beschikbaar t.b.v. de Utrechtse

cultuursector. Naar de overige sporen van het rijk gaat geen provinciaal geld. Zie ook de uitwerking van het 4 sporen beleid van OCW en de uitwerking van ons eigen sporen beleid in de inleiding.

Regionale spreiding is één van de uitgangspunten in het kader dat wordt opgesteld en is één van de criteria voor de integrale afweging door de adviescommissie, waar de aanvragen op worden beoordeeld. Een splitsing tussen stedelijke en regionale instellingen in het provinciale spoor 2 is dus niet nodig. Nu, in de voorbereiding leggen we contact met alle Utrechtse gemeenten om te inventariseren of er instellingen zijn die voor provinciale steun in aanmerking kunnen komen. Met deze inzet houden we de regionale infrastructuur en de totale keten van de sector in stand die nodig is voor de uitvoering van ons cultuur- en erfgoedprogramma 'Voor Jong en Altijd'.

GroenLinks

Allereerst is het belangrijk dat we door het aannemen van 'Voor Jong & Altijd' partnerorganisaties meer zekerheid hebben kunnen geven. Zekerheid die nodig is om ruimte te vinden voor creatieve oplossingen in de nieuwe situatie.

Het is dan ook goed dat via spoor 2 de provincie bijdraagt aan de uitvoering van de '300 miljoen regeling' vanuit het Rijk. Gemeenten hebben het financieel zwaar genoeg. Ondanks dat het artikel in het AD afgelopen weekend voor enige verwarring zorgde, is het goed om te lezen dat we via spoor 3 instellingen met een belangrijke functie op zowel regionaal als lokaal niveau ondersteunen. Hier wordt ook aangegeven dat commerciële cultuur- en erfgoedorganisaties met een regionale functie niet bij voorbaat worden uitgesloten. Een vraag daarover: wanneer wordt een commerciële organisatie wel/niet ondersteund? Heeft dat vooral te maken met de mate van commercie of bijvoorbeeld de impact op de regio? Hoe ziet gedeputeerde dit.

Antwoord: Commerciële cultuur- en erfgoed worden niet bij voorbaat uitgesloten. We zijn ons bewust van de hybride constructies van organisaties waarbij zowel sprake is van een stichting als een BV. Aan de andere kant is ons uitgangspunt dat commerciële instellingen primair zelf verantwoordelijk zijn voor hun bedrijfsvoering. In de verdere uitwerking van het kader nemen we deze overweging mee. Op basis van de uitgangspunten in het statenvoorstel, stellen wij een kader op. Dit kader bevat voorwaarden en criteria. Op basis van dit kader beoordeelt de commissie de aanvragen en maakt zij een integrale afweging.

De stappen in de uitrol van het steunpakket zijn logisch en zien er goed uit. Heel mooi dat instellingen uit spoor 1 die ondertussen in acute problemen komen, zich tussentijds kunnen melden bij de provincie. Zo kan er aan de ene kant een zorgvuldig steunpakket ontwikkeld worden en aan de andere kant haast geboden worden, wanneer organisaties nu al in de problemen komen. Hoe gaan we in de tussentijd om met organisaties die onder spoor 3 vallen? Is daar in de verschillende gemeenten al een oplossing voor? Kan daarin worden samengewerkt? Het is begrijpelijk dat de provincie niet voor al deze kosten op kan draaien voor het steunpakket uitgewerkt is, maar is er een risico dat we in de tussentijd waardevolle organisaties kwijt raken?

Antwoord: Onze verwachting is dat, bij een positief besluit op 8 juli, de regeling voor het eerste deel (2020) van het steunpakket nog dit najaar wordt uitgevoerd en uitgekeerd. Omdat de gemeenten als eerste verantwoordelijk zijn voor deze instellingen, verwachten wij dat zij de komende paar maanden acute liquiditeitsproblemen kunnen opvangen, bijvoorbeeld door het opschorten van huur of vooruitbetalen van subsidie. Wanneer instellingen al kunnen aanvragen zonder dat er een kader is uitgewerkt, is het mogelijk dat de steun ten onrechte naar instellingen gaat die niet passen in de uitgangspunten. Ook is de verwachting dat het steunfonds overvraagd gaat worden. Het is dan belangrijk om de aanvragen met elkaar te kunnen vergelijken en een afweging te kunnen maken, waarbij de uitgangspunten (zoals regionale spreiding en instellingen van vitaal belang voor de culturele infrastructuur) kunnen worden gewaarborgd. Bij een positief besluit, worden de uitgangspunten die door u worden vastgesteld op 8 juli verder uitgewerkt in criteria en voorwaarden. Met deze criteria en voorwaarden is de adviescommissie in staat de aanvragen te beoordelen en een integrale afweging te maken.

GroenLinks vindt nog steeds dat het Rijk echt meer geld uit moet trekken voor de culturele sector. Het is goed dat we dit niet afwachten en zelf hard aan de slag gaan om de sector bij te staan, maar dat laat onverlet dat we op korte termijn meer steun vanuit Den Haag verwachten. Welke rol neemt GS hierin op zich?

Antwoord: momenteel bereidt GS, in samenwerking met gemeenten een brief voor aan de minister waarin we de minister verzoeken extra aandacht en middelen in te zetten voor de regionale culturele infrastructuur.

Afsluitend: GroenLinks is positief dat de gedeputeerde zo voortvarend aan de slag is gegaan met het bieden van een oplossing voor de problemen in de culturele sector. Afwachten is wat GroenLinks betreft immers niet de oplossing en dat doen GS dan gelukkig ook niet.

SGP

Allereerst een belangrijk procedureel punt. Het proces is wat ons betreft buitengewoon slordig verlopen. De vorige keer dat wij in de commissie over dit steunpakket spraken hebben we de gedeputeerde er al op gewezen dat hij niet actief naar voren moet stappen om in de pers met steunpakketten te pronken die nog niet door de Staten zijn vastgesteld. Het heeft ons buitengewoon gestoord dat er afgelopen week opnieuw een voorschot werd genomen op besluitvorming in de Staten. We waren blij met het voorbehoud dat de gedeputeerde in een bijzin maakte, maar de algemene lijn was weer helemaal duidelijk: het college heeft iets bedacht en formeel moeten de Staten daar nog over besluiten, maar de buit is in principe binnen. Zo zijn de verhoudingen dus niet. Graag een reflectie.

Antwoord: Wij herkennen ons niet in dit punt. Bij het vaststellen van het steunpakket in het college en bijbehorend persbericht is steeds genoemd dat PS hier nog over dient te besluiten. Ook in de contacten met gemeenten, sector en de fondsen wordt dit continu benadrukt. Bovendien was het artikel waar u op doelt in reactie op een ander artikel dat onjuistheden bevatte. En zoals u terecht opmerkt: ook daar is de kanttekening gemaakt. Kortom: De rolverdeling is het college volstrekt helder: het college doet voorstellen, maar het is aan de Staten om uiteindelijk te besluiten.

Inhoudelijk hebben wij grote moeite met dit pakket. Allereerst principieel: toen onze collega's van Forum voor Democratie enkele maanden geleden met het voorstel kwamen om een steunfonds in het leven te roepen voor bedrijven die door Corona in de moeilijkheden komen, was de reactie van het college helder en duidelijk: daar kunnen we niet aan beginnen, bovendien is er een landelijk steunfonds. Wij hadden begrip voor die afweging en konden ons daar goed in vinden. Problematisch wordt het echter als er voor een individuele sector een uitzondering wordt gemaakt. De argumenten die destijds tegen het voorstel van Forum golden, gelden nu onverminderd voor de culturele sector. Het college geeft immers zelf aan: 'Ook instellingen die niet primair onder de provinciale verantwoordelijkheid vallen, komen in aanmerking voornoodsteun.' Waarom dan onderscheid maken en voor een sector toch een uitzondering maken? Wat ons betreft is de keus: of alle sectoren steunen, of geen sectoren. Graag een reflectie van het college en van andere partijen.

Antwoord: Bij de Commissievergadering BEM van 8 april heeft Forum voor Democratie inderdaad gevraagd naar de mogelijkheid om te komen tot "een provinciaal noodfonds om de economische effecten van de corona crisis te bestrijden". Wij hebben toen de technische mogelijkheid van een noodfonds aangegeven, maar ook dat het ons logischer leek steun en het vrijmaken van middelen te doen voor concrete vraagstukken. Ook gaven wij aan eerst meer helderheid te willen hebben over het pakket dat het rijk zou bieden, om ook op grond daarvan gericht te handelen. En dat is wat er nu gebeurt; voor cultuur en erfgoed, op basis van uitgangspunten en vragen vanuit de sector en gemeenten; en zo ook voor andere vraagstukken zoals binnen het economisch domein, voor specifieke knelpunten.

Als we de cultuur- en erfgoedsector dan toch gaan steunen, dan lijkt het ons goed dat vooraf inzichtelijk wordt gemaakt wat we als provincie minimaal willen behouden. Nu wordt eerst geld beschikbaar gesteld, mag iedereen aanvragen indienen en wordt daarna met 'experts' bekeken wat uitgegeven kan gaan worden. Wij zouden eerst op politiek niveau een discussie willen voeren wat we minimaal in de lucht willen houden, voordat we allerlei experts subsidieaanvragen laten beoordelen.

Meer in detail nog een aantal andere punten:

- We lezen bij de uitwerking van spoor 1 dat de grootste zorgen liggen bij kasteelmusea en festivals. Kasteelmusea begrijpen we, festivals niet. Festivals die kosten hebben gemaakt, zijn toch gedekt door onze subsidies? En festivals die nog geen kosten hadden gemaakt, hoeven nu helemaal geen kosten te maken. Waarom liggen hier dan de grootste zorgen?

Antwoord: Ten eerste zijn festivals sterk afhankelijk van publieksinkomsten en zijn daarmee in deze corona crisis extra kwetsbaar. Daarnaast is er grote onzekerheid voor de programmering vanaf 2021. Dit houdt enerzijds verband met de 1,5 meter samenleving en anderzijds met de beschikbaarheid van artiesten. Wij leveren een bijdrage aan de exploitatiekosten, dit betekent dat onze subsidie voor een aanzienlijk deel wordt ingezet voor instandhouding van de organisatie.

- Bij de uitwerking van spoor 2 zien we dat de er in de Stedelijke Regio Utrecht voor is gekozen dat gemeenten minimaal de helft bijdragen van het totale bedrag. Hoe reëel is dat richting gemeenten die massaal in de financiële problemen zitten? En is met deze voorwaarde het hele tweede spoor niet onhaalbaar geworden?

Antwoord: Bij de uitwerking van het provinciale spoor 2, ondersteunt het rijk culturele instellingen waar de gemeenten primair verantwoordelijk voor zijn. Gemeenten worden door deze inzet van het rijk gesteund om de (boven) lokale infrastructuur overeind te houden. Voor de gemeenten waarvan wij op dit moment verwachten dat instellingen in aanmerking komen voor ondersteuning vanuit het rijk, hebben wij de indruk dat de medefinanciering (samen met de provincie) niet direct een belemmering is om aanspraak te doen op deze regeling.

- De uitwerking van spoor 3 is wat ons betreft zo vaag dat alles wat zich aanmeldt zich kan beroepen op de zinsneden die hier zijn opgenomen. Wie bepaalt precies wat van vitaal belang is? Wanneer heeft een instelling een belangrijke functie voor een gemeenschap?

Antwoord: Provinciale Staten stellen, bij een positief besluit, op 8 juli het steunpakket vast met de uitgangspunten. Dit kader is het vertrekpunt voor het uitwerken van de voorwaarden en criteria, op basis waarvan de instellingen een aanvraag kunnen indienen. Vervolgens wordt er een adviescommissie door ons aangesteld. Deze commissie beoordeelt de aanvragen op basis van deze uitwerking en maakt een integrale afweging. Uitgangspunten voor het steunpakket zijn bijvoorbeeld: regionale spreiding, toekomstbestendigheid van een organisatie, cofinanciering/commitment door gemeenten, relatie van de instelling met het provinciale beleid en cultureel ondernemerschap.

- Hoe borgt het college regionale spreiding? Wat als er bovengemiddeld veel aanmeldingen zijn uit een bepaalde regio, weegt dit criterium dan zo zwaar dat een instelling geluk heeft als het in een minder dik bezaaide regio gevestigd is? Kortom, hoe is dit te kwantificeren?

Antwoord: Zie hiervoor de beantwoording op de voorgaande vraag. We onderkennen dat de toepassing van dit criterium nog verdere uitwerking nodig heeft. We nemen dit mee. Nu, in de voorbereiding leggen we contact met alle Utrechtse gemeenten om te inventariseren of er instellingen zijn die voor provinciale steun in aanmerking kunnen komen.

Een voorwaarde in het provinciale spoor 3 waar we ons wel in kunnen vinden is toekomstbestendigheid. We vinden deze echter nog te weinig uitgewerkt. Hoe wordt de toekomstbestendigheid precies beoordeeld? Hoe voorkomt u dat een instelling die u steunt een paar maanden later alsnog failliet gaat door aanhoudende problemen rondom de coronacrisis? Deze vraag drukt temeer omdat u aangeeft dat er verschillende instrumenten beschikbaar zijn voor instellingen die failliet dreigen te gaan.

Antwoord: Alleen organisaties die op de langere termijn levensvatbaar zijn, komen in aanmerking. Dit wordt beoordeeld op basis van financiële toekomstbestendigheid voor de crisis en de verwachting van de programmering na de crisis. Commitment van gemeenten is hiervoor van essentieel belang. De externe adviescommissie neemt de financiële toekomstbestendigheid mee in de beoordeling. Bedrijfseconomische expertise is ook aanwezig binnen de adviescommissie. Dat er uiteindelijk bij het uitkomen van de somberste scenario's toch instellingen omvallen kan niemand uitsluiten.

- Tot slot een opmerking over de dekking van dit voorstel. Deze rammelt. Er wordt gesteld dat 5 ton wordt gedekt uit het onlangs vastgestelde cultuur- en erfgoedprogramma, maar niet uit welk deel van het programma en dus is ook niet helder welke delen van dit programma minder budget krijgen door de steun die nu wordt gegeven. Het gros van de kosten (5,25 miljoen) wordt heel makkelijk gedekt uit de algemene middelen. Bovendien wordt er daarbij onderscheid gemaakt tussen de kaderbrief en een directe greep uit de algemene middelen. Waarom is niet het hele bedrag via de kaderbrief aangevraagd?

Antwoord: De dekking voor dit steunpakket geschiedt deels door middelen vrij te maken uit het cultuur- en erfgoedprogramma 2020-2023 'Voor Jong & Altijd' (500.000 euro, zie Statenbrief en Erratum d.d. 12 mei 2020). In het Erratum worden de wijzigingen t.o.v. de begroting toegelicht. Daarnaast wordt een beroep gedaan op een deel van het budget dat oorspronkelijk bedoeld was voor de Utrechtse Cultuurlening (250.000 euro) en op de algemene middelen van de provincie Utrecht (5,25 miljoen euro), waarbij is gekozen dit te verdelen over meerdere jaren. Hiervan zal 3,25 mln middels het voorliggende Statenvoorstel in juli worden onttrokken aan de saldireserve en op die manier in 2020 beschikbaar komen. De overige 2 mln. t.b.v. 2021 zal zoals toegelicht in de kaderbrief in november 2020 bij de vaststelling van de begroting 2021 aan PS worden voorgelegd.

ChristenUnie

De cultuur- en erfgoedsector zit door de Coronacrisis in zwaar weer. De sector ging als eerste 'op slot' en zal ook als een van de laatste sectoren weer open gaan voor publiek. Ook zal het van de sector het nodige vragen om de 1.5 mtr-eis in te regelen in de publieke toegankelijkheid. Diverse brandbrieven en oproepen uit het veld onderstrepen de nijpende situatie waarin ze verkeren.

Het Statenvoorstel Steunfonds Cultuur en erfgoed maakt duidelijk welke keuzes er gemaakt worden, via welke sporen het steunpakket wordt uitgerold en op welke wijze de governance en organisatie wordt ingericht. Het tijdschema lijkt voor nu het hoogst haalbare scenario om het proces en de procedure rondom de noodsteun te realiseren, en de beschikbare middelen (6 mln euro) daadwerkelijk in te zetten. Ook het vervolgproces wordt helder beschreven. Dat maakt dat de ChristenUnie positief staat ten opzichte van het steunpakket.

Resten ons nog een aantal vragen:

1. Klopt het dat de noodsteun ook nadrukkelijk wordt ingezet voor culturele instellingen buiten Utrecht en Amersfoort

Antwoord: dat klopt. Dat geldt voor instellingen zowel binnen als buiten de 2 grootste steden. Ze zijn beiden van belang. Uitgangspunten voor het steunpakket zijn bijvoorbeeld: regionale spreiding, toekomstbestendigheid van een organisatie, cofinanciering door/ commitment van de gemeenten, relatie van de instelling met het provinciale beleid en cultureel ondernemerschap.

2. Kan de vluchtigheid en kwetsbaarheid op de lange termijn een rol spelen in de prioriteitsstelling inzake de verhouding tussen kastelen, musea en theaters enerzijds en festivals anderzijds?

Antwoord: De instellingen die u hier noemt zijn allemaal instellingen waar de provincie veelal verantwoordelijkheid voor draagt. Het zijn ofwel partnerorganisaties of organisaties waar wij een meerjarige subsidierelatie mee hebben. Ze hebben allen een unieke en gelijkwaardige positie binnen onze infrastructuur en wij stellen daarom voor deze partijen voorrang te verlenen wanneer zij in nood verkeren.

3. Ligt het in de lijn der verwachting dat de provincie, met het oog op de crisis in de sector, met een verzoek tot uitbreiding van het huidige steunpakket naar PS zal komen?

Antwoord: we hopen dat we met de uitwerking van dit steunpakket een bijdrage kunnen leveren aan de sector die voldoende is om de culturele infrastructuur overeind te houden. We proberen daarom zo goed mogelijke keuzes te maken op basis van de uitgangspunten die in het voorstel aan u zijn voorgelegd, waaronder de waarde van de instelling voor de regionale infrastructuur, regionale spreiding, toekomstbestendigheid van een organisatie, cofinanciering door gemeenten en cultureel ondernemerschap. We zullen u over de voortgang van de inzet van het voorliggende steunpakket van 6 mln. informeren. 6 mln. is een substantieel bedrag en daar gaan we nu ook vanuit. Onze prioriteit ligt nu bij het van de grond krijgen van de voorgenomen ondersteuning van de culturele sector. Daarnaast doen wij, samen met de gemeenten in de provincie, een oproep aan het Rijk voor aanvullende middelen, juist voor de regionale culturele infrastructuur.

Forum voor Democratie

Om direct met de deur in huis te vallen zoals het voorstel er nu ligt kan mijn fractie het nu niet steunen. Het is te algemeen en laat veel te veel ruimte over voor interpretatie. Zoals het nu opgeschreven staat, is gelijk aan het noodfonds waar wij al vanaf het begin van de crisis voor hebben gepleit namelijk je maakt geld vrij voor een sector waarvan je weet dat er problemen gaan ontstaan en daarna ga je wel kijken hoe en op welke manier je het geld gaat uitgeven.

Voordat wij kunnen instemmen met het voorstel willen wij inzicht hebben in het volgende:

- (Voorlopige) lijst met instellingen welke in aanmerking kunnen komen voor financiële ondersteuning;

Antwoord: Provinciale Staten stellen, bij een positief besluit, op 8 juli de uitgangspunten vast voor het steunpakket. Deze uitgangspunten zijn het vertrekpunt voor het uitwerken van de voorwaarden en criteria. Vervolgens wordt er een adviescommissie aangesteld. Deze commissie beoordeelt de aanvragen op basis van de randvoorwaarden en de criteria en maakt een integrale afweging. Op basis van dit advies wordt de uiteindelijke verdeling bepaald door GS. Uitgangspunten voor het steunpakket zijn bijvoorbeeld: regionale spreiding, toekomstbestendigheid van een organisatie, cofinanciering door gemeenten, relatie van de instelling met het provinciale beleid en cultureel ondernemerschap.

- Er is een lijst met criteria waaraan moet zijn voldaan voordat een instelling financiële ondersteuning krijgt alleen daar willen wij nog extra essentiële criteria aan toevoegen waar mijn fractie vindt dat het aan moet voldoen:
 - o Een instelling moet maximaal gebruik hebben gemaakt van alle financiële regelingen die al beschikbaar zijn;
 - o Duidelijk plan waarom en hoeveel geld waar precies voor nodig is.
 - o Andere partijen die een financieel belang hebben bij een instelling moeten een duit in het zakje doen zoals de verhuurders van de panden waar de instellingen inzitten die moeten bijvoorbeeld huurkorting aanbieden.
- Wat zijn de criteria om een instelling van vitaal belang te verklaren? Dit is genoemd als criterium en daarmee is meer inzicht nodig hoe dit vorm gaat krijgen.

Antwoord: de criteria die u hierboven aangeeft sluiten erg aan bij de uitgangspunten in het statenvoorstel. Zie verder de beantwoording op de vorige vraag.

Verder hebben wij de volgende vragen.

- Er worden drie sporen genoemd. Wat wordt de percentuele verdeling over deze drie sporen? Als dat nog niet duidelijk is een indicatieve verdeling graag.

Antwoord: Voor het provinciale spoor 1 en 3 is er gezamenlijk 4,5 miljoen gereserveerd. Voor spoor 2 maximaal 1,5 miljoen. Inmiddels dient zich een nieuwe situatie aan waarbij ook instellingen uit de regio die voorzien waren om via het provinciale spoor 3 een aanvraag te kunnen indienen, mogelijk in het provinciale spoor 2 terecht kunnen komen. Dit heeft als positief effect dat het Rijk ook bijdraagt aan de regionale instellingen. Als dat zo is, dan overwegen we om middelen uit het provinciale spoor 3 naar het provinciale spoor 2 over te hevelen.

- Bij spoor 2 staat dat de gemeenten minimaal de helft bijdragen van het totale bedrag waarna dat onder uitgewerkt wordt dat de provincie maximaal 25% moet bijdragen. Kan de gedeputeerde deze rekensom verklaren?

Antwoord: Van het totale bedrag draagt het Rijk maximaal 50% bij. De provincie Utrecht maximaal 25% en gemeenten minimaal 25%.

- Verder lezen we in het AD dat 2/3^e van het pakket bedoeld is voor hulp aan culturele instellingen die van belang zijn voor de provincie. Moet dit niet gewoon 100% zijn? Graag de reactie van de gedeputeerde hierop.

Antwoord: Alle drie de provinciale sporen vertegenwoordigen allen instellingen die van belang zijn voor de culturele provinciale infrastructuur. De verdeling die we hebben willen maken is om een onderscheid te maken tussen de instellingen waar wij direct verantwoordelijk voor zijn, de instellingen die in aanmerking komen voor

middelen van het rijk, en de instellingen die voor de regionale infrastructuur van belang zijn maar waar wij geen directe verantwoordelijkheid voor dragen.

PvdA

De Partij van de Arbeid-fractie is blij dat het college zo snel in actie is gekomen om de cultuursector de helpende hand te bieden in deze zware tijden. We vinden het terecht dat er ook nadrukkelijk breder wordt gekeken naar instellingen dan alleen naar degenen waarmee de provincie al een relatie heeft. Ook het afwegingskader is in grote lijnen helder. Onze vraag is wel wíe de beslissing neemt of een instelling voor steun in aanmerking komt of niet, want sommige van de criteria zijn enigszins subjectief, wat is bijvoorbeeld een 'bijdrage aan een kwalitatief hoogwaardig aanbod van cultuur en erfgoed?' Ik begrijp dat er advies gevraagd wordt aan externe experts – komt er een soort commissie zoals bij de festivals? En is bij de gevraagde 'matching en commitment van gemeenten een financiële bijdrage een voorwaarde, of kan het ook steun zijn in bijvoorbeeld het gratis ter beschikking stellen van locaties of expertise van ambtenaren? Hoe voorkomen we dan dat gemeenten te makkelijk naar de provincie kijken voor steun? En wat gebeurt er als de 6 miljoen niet toereikend is om alle projecten te steunen die volgens de criteria in aanmerking komen? Is er een 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'-systeem of komt er een deadline?

Antwoord: Provinciale Staten stellen, bij een positief besluit, op 8 juli de uitgangspunten vast voor het steunpakket. Dit is het vertrekpunt voor het uitwerken van de voorwaarden en criteria. Vervolgens wordt er een adviescommissie aangesteld. Bij de aanvraagprocedure wordt een deadline gehanteerd zodat alle instellingen die een aanvraag indienen gelijkwaardig worden behandeld. De commissie beoordeelt de aanvragen op basis van de criteria en randvoorwaarden en maakt een integrale afweging. Op basis van dit advies wordt een besluit genomen. Uitgangspunten voor het steunpakket zijn bijvoorbeeld: regionale spreiding, toekomstbestendigheid van een organisatie, cofinanciering door gemeenten, relatie van de instelling met het provinciale beleid en cultureel ondernemerschap.

De PvdA vindt het belangrijk dat diegenen het meest geholpen worden die voor hun inkomen van de cultuursector afhankelijk zijn. Om die reden zouden wij het logisch vinden dat allerlei vrijwillige en hobbyclubs in eerste instantie niet zelfstandig in aanmerking komen voor steun, want die behoren niet tot de culturele infrastructuur. Hoe staat de gedeputeerde hierin?

Antwoord: Voor alle instellingen gelden de uitgangspunten regionale spreiding, toekomstbestendigheid van een organisatie, cofinanciering/commitment door gemeenten, relatie van de instelling met het provinciale beleid en cultureel ondernemerschap. De door u genoemde vrijwillige en hobbyclubs voldoen niet aan deze uitgangspunten.

Veel cultuurorganisaties in de provincie zitten in dezelfde problemen. Wellicht kan de provincie regionale samenwerking faciliteren zodat creatieve oplossingen worden gedeeld en niet ieder theater het wiel opnieuw hoeft uit te vinden? Of zijn er al voldoende initiatieven op dit vlak?

Antwoord: Hiervoor denken wij aan een regionaal innovatiefonds. Hiermee wordt een impuls gegeven om nieuwe wegen te verkennen om publiek te bereiken in tijden van corona en de 1,5 meter-samenleving, vernieuwend voor de eigen (uitvoerings)praktijk én in het veld, initiatieven met een uniek karakter. Er is 500.000 beschikbaar voor een eerste tranche, het fonds wordt uiterlijk begin juli gelanceerd. Onze voorgenomen bijdrage is 175.000,- te dekken uit het budget van het steunpakket. Partners zijn Het Prins Bernhard Cultuurfonds, het K.F. Hein Fonds, het Elise Mathilde Fonds, het Fentener van Vlissingen Fonds, de gemeente Amersfoort en de gemeente Utrecht. De nieuwe regeling is voor bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden van organisaties uit de culturele (inclusief erfgoed) en creatieve sector met innovatieve ideeën over de beleving van en ruimte voor cultuur.

VVD

N.a.v. berichten in de pers en reacties vanuit gemeenten en culturele organisaties die de VVD-fractie heeft ontvangen heeft de VVD-fractie een vraag over de rechtvaardige verdeling van de beschikbare middelen. Er zijn grote zorgen in de provincie dat de beschikbare middelen onvoldoende ten goede komen aan organisaties die niet zijn gevestigd in Utrecht en Amersfoort.

- Eerder heeft de VVD-fractie al ingebracht dat de lokale afweging - en commitment- essentieel zijn, met daarbij de rol voor de provincie om te voorkomen dat er op provinciale schaal gaten vallen in het voorzieningenaanbod. Hoe heeft GS dit geborgd in de verdeling van de middelen over de drie sporen?

Antwoord: Provinciale Staten stellen, bij een positief besluit, op 8 juli het de uitgangspunten vast voor het steunpakket. Dit is het vertrekpunt voor het uitwerken van de voorwaarden en criteria. Vervolgens wordt er een adviescommissie aangesteld. Bij de aanvraagprocedure wordt een deadline gehanteerd zodat alle instellingen die een aanvraag indienen gelijkwaardig worden behandeld. De commissie beoordeelt de aanvragen op basis van de criteria en randvoorwaarden en maakt een integrale afweging. Op basis van dit advies wordt een besluit genomen. Uitgangspunten voor het steunpakket zijn bijvoorbeeld: regionale spreiding, toekomstbestendigheid van een organisatie, cofinanciering/commitment door gemeenten, relatie van de instelling met het provinciale beleid en cultureel ondernemerschap.

- De gedeputeerde heeft eerder al duidelijk gemaakt dat voor de matching met de Rijksmiddelen (de '30 miljoen') maximaal 1,5 miljoen wordt uitgegeven. Een dergelijke afbakening is nog niet gemaakt tussen het eerste en het derde spoor; tussen de organisaties die partner zijn van de provincie en de organisaties die dat niet zijn. Welke criteria hanteert GS om te zorgen dat er evenredig middelen gaan naar de instandhouding van lokale organisaties?

Antwoord: partnerorganisaties en andere instellingen die zijn opgenomen in het provinciale cultuur- en erfgoedprogramma krijgen prioriteit binnen het steunpakket omdat deze organisaties een directe bijdrage leveren aan onze ambities en doelen.

- Welke criteria hanteert GS om te bepalen wanneer een lening of garantie wordt verstrekt en wanneer een subsidie?

Antwoord: Met dit Statenvoorstel neemt u een besluit over het kader waarin de uitgangspunten zijn opgenomen. Dit kader is leidend bij de verdere uitwerking. GS werkt de uitgangspunten verder uit naar beoordelingscriteria en randvoorwaarden. Afhankelijk van de aanvraag en de beoordeling van de situatie bij de desbetreffende instelling, zal het meest passende instrument worden bepaald. Zie ook de inleiding van deze beantwoording.

- GS heeft terecht aangegeven dat er alleen organisaties worden gesteund die financieel toekomstbestendig zijn. Bedrijfseconomisch zijn daar verschillende opvattingen over als het gaat om subsidie ontvangende organisaties. Wat zijn de afwegingen van GS hierin; wanneer is een organisatie financieel toekomstbestendig?

Antwoord: Financiële toekomstbestendigheid is een van de uitgangspunten in het Statenvoorstel. We onderkennen dat er verschillende opvattingen over dit begrip zijn. We nemen dit mee in de uitwerking van de beoordelingscriteria en randvoorwaarden. Daarnaast wordt een adviescommissie ingesteld die de vragen zal beoordelen. Hierin zal ook juridische en bedrijfseconomische expertise aanwezig zijn.

- Ook het feit dat niet alle organisaties die het wellicht 'verdienen' met deze middelen geholpen zullen kunnen worden, legt extra druk op de transparantie die in normale omstandigheden al van de overheid mag worden verwacht. Hoe wordt naar de Staten gerapporteerd, met overlegging van jaarrekeningen over 2018 en 2019 van gesteunde organisaties?

Antwoord: Bij het beoordelen van de aanvragen wordt er gekozen voor een zorgvuldige afweging met behulp van een adviescommissie. Hierbij wordt ook bedrijfseconomische expertise betrokken. De instellingen die steun ontvangen zullen hierover verantwoording afleggen volgens de algemene subsidieverordening. U wordt dit najaar op twee momenten betrokken en geïnformeerd: met een informatiebijeenkomst in september inclusief voorbereidend memo en een Statenbrief in december. Op beide momenten zullen we u informeren over de stand van zaken op dat moment en eventuele dilemma's met u bespreken. Het uitgangspunt is u hierbij zo volledig mogelijk te informeren met in acht name van bedrijfsgevoelige informatie van de betreffende organisaties.